

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 8.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćana. — Dretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Disma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Krivotvoreno pismo Cesara Karla. Novo saopćenje francuske vlade.

PARIZ, 14. Objelodanjeno je ovo službeno saopćenje:
«Izma istrunulih savjesti. U nemogućnosti da pronajde jedno sredstvo, kojim bi obraz očuvao, Cesar Karlo stao da tupa kao čovjek, koj se nagje u zabuni. On je sada prinugjen da okrivljuje svog šuru da je krivotvorio, da je naime svojom samom rukom napravio lažni tekst dokumenta. Original, čiji tekst francuska je vlada objavila, bio je saopćen u pristustvu generalnog tajnika i ministarstvu spoljašnjih posala Julija Cambona, kojega francuski ministar predsjednik bijaše odaslao, i koji je, sa princem ovlaštenjem, predao jedan prijepis toga dokumenta ministru predsjedniku. Princ se o tome razgovarao sa Ribotom, i to na način koji ne bi bio imao smisla, da tekst ne bude bio onaj tekst, koji je francuska vlada objavila. Nije li zar očito, da razgovor ne bi se bio mogao ni zametnuti, i da predsjednik republike ne bi bio ni primio po drugi put princa, da bude ovaj bio, po inicijativi Austrije Ugarske, donositelj jednog spisa, koji neša prava pobija, mjesto da ih potvrđuje? Dismo Cesara Karla, onako kako smo ga mi naveli, bilo je pokazano od samog princa poglavnicama vlade. Uostalom dva su prinčeva prijatelja, koji mogu da potvrde autentičnost pisma, naročito onaj prijatelj, koji je od princa dobio pismo da ga prepíše.»

Nova izjava c. i k. ministarstva spoljašnjih posala.

BEČ, 14. Službeno. Posljednja razlaganja gospodina Clemenceaua nikako ne mogu da diraju u istinitost dosadašnjih izjava c. i k. ministarstva spoljašnjih posala. Princ Siksto Bourbonški, čiji je karakter poznat Njegovu c. i k. Apostolskom Veličanstvu, te isključuje bilo koje krivotvorenje, nije bio toga okrivljen kao što nije bila okrivljena nikakva druga posebna ličnost, i to jer c. i k. ministarstvo spoljašnjih posala nije moglo da ustanovi, gdje je krivotvoreno pismo bilo podmetnuto. Ovim se izjavljuje, da je stvar dovršena.

N. V. Cesar Karlo N. V. Caru Vilimu.

BEČ, 14. Njegovo c. i k. Apostolsko Veličanstvo upravelo je njemačkomu Caru ovaj telegram: «Dvotre gospodina Clemenceaua, uperene protiv mene, tako su niske, da ne mislim o ovoj stvari dalje s Francuskom raspravljati. Daš su dalji odgovor moji topovni na zapadu.»
Tvoj vjerni prijatelj Karlo.

Ministar izvanjskih posala grof Czernin dao ostavku.

BEČ, 14. Ministar spoljašnjih posala prikazao je danas Njegovu Veličanstvu svoju ostavku. Njegovo se Veličanstvo premislivostivo udostojilo da je primi i da grofu Czerninu povjeri dalje vjerenje posala dok mu ne bude imenovan nasljednik.

Književnik

Francuski napisao Guy de Maupassant.

Neka nam ne zavide, već neka nas žale, jer evo po čemu se književnik razlikuje od ostalih ljudi. U njega nema više nijednoga jednostavnog čuvstva. Sve što vidi, i njegova radost, njegovo veselje, njeva patnja i njegovo razočaranje postaje u isti čas predmetom promatranja. On analizuje bez prestanka usprkos svemu i samome sebi i srca i lica i ljude i glasove. Čim je nešto vidio, pa bilo to što mu drago, mora da se pita zašto! U njega nema ni uzhića, ni povika, ni cjelova, koji bi bio iskren, nijednoga od onih trenutnih činova, koji se počinjaju jer se moraju učiniti, a da se i ne zna, da se ne razmišlja, da se ne shvaća, da o njima sebi kasnije ne polaže računa. Ako trpi, to pravi bilješke o svojim patnjama pa ih svrstava u svome pamćenju; vraćajući se s groblja, gdje je ostavio onoga ili onu, koju je na svijetu najviše ljubio, govori samome sebi: «Neobično je, što sam osjetio; bilo je to poput kakve bolne opojnosti itd. . . .» A tad se spominje svih potankosti, držanja susjeda, lažnih kretanja, lažnih boli, lažnih izražaja lica i tisuće sitnih i neznatnih stvari, umjetničkih opažanja: kako se prekrstila ona starica, što je držala ono dijete za ruku; sjeća se one zrake svjetla na prozoru, onoga psa, što je otrčao kroz sprovod, utiska mrtvačkih kola pod velikim crnogoričnim drvećem na groblju, glave velikog crnogoričnog drvca na groblju, glave onoga čovjeka što je nosio lijes i kako mu se izobličilo lice, nastojanja one četvorice, što su spuštali liješinu u jamu, napokon tisuće sitnica, što dobar čovjek, koji trpi čitavom svojom dušom, čini

Novine od ostupu grofa Czernina.

BEČ, 15. Cijela štampa naglasuje, da Czerninovo istupanje ima zamašnije znamenovanje, nego ga imaju promjene u ministarstvima. Štampa ističe neobično osobito svojstvo, energiju, tvrdu volju, živahan čud i neumorna radinost ministrovu, koji je u kratko, vrijeme što je za svjetskog rata upravljao spoljašnjom politikom Austrije Ugarske, znao da sebi steče svjetski glas, te dva mira sklopio a treći pripremio. Sve novine složno kažu, da je temeljni stup njegove politike bilo: čvrsto i bezuvjetno držati se saveza sa Njemačkom i izbaviti čovječstvo od svjetskog rata. Novine izriču jednoznačno uvjerenje, da Czernin, koji je kao malo koji drugi ministar uživao najveću popularnost, odlazi danas praćen od zahvalnosti milijuna duša, ali da će se bez sumnje povratiti, jer takvog čovjeka Austrija će trebati. Novine javljaju, da se pozvane, obavještene strane, da se razlozi Czerninove demisije ne mogu javno pretresati; dok bi se jedino mogle negativne činjenice konstatovati. Tako se na pomenutim mjestima uvjerava, da prepirka s Francuskom nije dala povoda Czerninu da odstupa. O pravim povodima njegovoj ostavci jedino se to saopćuje, da u zadnje vrijeme i u raznim pitanjima česarevi se nazori nijesu sasvim slagali s nazorima ministra spoljašnjih posala. Do ovoj činjenici Czernin je razumio da više ne uživa vladarevo pouzdanje u potrebitoj mjeri, pa zbog toga je odstupio. O njegovom nasljedniku nema dosad niti pouzdanog nagoviješćanja.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Njemačka ofenziva na zapadnoj fronti.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana. BERLIN, 13. Wolff-Bureau javlja: Veliki Glavni stan, 13 aprila 1918.

Zapadno bojište: Na bojnopolju, duž Lyssa napadi na engleske divizije, koje su žurno privedene automobilima i željeznicama, dobro su napredovali. Sa Meszenskih visova (Messines) zagonismo se preko Steenbacka i doprijesmo do istočne iverice Wulverghema. Cete koje su prodrle južno od Ploegsteertske šume, okrenuše brzom samostalnom odlukom put sjevera, zauzeše na jurši ustavljenu rus Rossignol i stupiše na sjeveru u dodir sa odjeljcima, koji su se zagonili uzduž šume. Suma, koja je bila gumom žicom branjena, a teško da se uzme frontalno, pade uslijed zaokruženja. Između grugā, koje vode iz Armentieresa u Bailleul i Merville preduzemo napad do željeznice Bailleul-Merris i do istočne iverice Dieppske šume. Južno od Merville naše čete iznuđiše prijelaz preko rijeke Clarence, te pošto su zauzele juršim Locon, dopriješe do konala La Bassée, sjevero zapadno od Bethune.

lavim srcem i snagom svojom ne bi nikada bio opazio. On je sve vidio, sve zapamtio, sve zabilježio, protiv svoje volje, jer on je prije svega književnik i duh mu je tako ustrojen, da je u njega odraz mnogo snažniji, tako reći naravniji od prvoga udarca, jeka zvučnija od prvoga zvuka. Čini se, da su u njega dvije duše, jedna koja bilježi, razjašnjava, tumači svaki osjećaj svoje sujelje, svrhunaravne duše, zajedničke svima ljudima; i on živi osugjen, da bude uvijek i u svakoj zgodi odsjev samoga sebe i odsjev drugih, osugjen da sebe promatra, da osjeća, radi, ljubi, misli, trpi, ali da nikada ne trpi, ne misli, ne ljubi, ne osjeća poput čitavoga svijeta otvoreno, iskreno, jednostavno, ne analizujući sam sebe iza svake radosti i iza svakoga jecaja. Ako se razgovara, to se njegova riječ često čini zlobnom, a to jedino s toga razloga, što mu je misao pronicava i njom razčlanjuje sve sakrivene porive čuvstva i činova drugih ljudi. Ako piše, ne može se uzdržati, a da u svoje knjige ne izlije sve, što je vidio, što je shvatio, sve što zna; i to ne obzirujući se ni na roditelje, ni na prijatelje, otkriva okrutnom nepristranošću srca onih, koje ljubi ili koje je ljubio, pretjerujući dapače da pojača utisak, sav zaokupljen jedino svojom djelom, a nimalo svojim osjećajima. A kad ljubi, kad ljubi ženu, to je rasčinje kao liješinu u bolnici. Sve, što ona govori, sve što radi, odvagane on u isti tren na onoj osjetljivoj tezulji promatranja, koju nosi u sebi i svrstava to po vrijednosti. Baci li mu se oko vrata u nepromišljenom zanosu, to će on prosuditi ovu kretanju s obzirom na priliku, na točnost, na dramatičnu snagu,

Na bojnopolju s obe strane Somme, potrajao je u više odsječaka živahan artiljerijski boj. Lokalni zagoni naše pješadije s obe strane potoka Luze iznijiše nam 400 zarobljenika. Izvidnički odjeljci prodrijaše između Meuse i Moselle u francuske i američanske opkole, i zarobiše nekoliko ljudi. Neprijatelj pretrpi u neuspješnim protunapadima teških gubitaka.

Sa ostalih bojišta ništa novo.

BERLIN, 14. Wolff Bureau javlja: 14. aprila 1918.

Zapadno bojište: Južno od potoka Douve čete generala Eberhardta probiše neprijateljske pozicije na jugo zapadu od Wulverghema, te, poslije ljutog rvanja, zauzeše na jurši Niewkerke. Kod Bailleula borilo se za izmjeničnom srećom. Mjesta Merris i Vieux Berquin zauzeta su. S obe strane Somme artiljerijski bojevi. Francuski napad na Mainvillers skrši se krvavo. U našim rukama ostao je znatan broj zarobljenika. Sjeverno od Mihiela preduzmesmo uspješan zagon protiv američkih četa, kojima nanijesmo teških gubitaka i odnijesmo zarobljenika. Zadnja dva dana oboreno je hicima 37 neprijateljskih letjelica i 3 zauzdana balona.

BERLIN, 15. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan 15. aprila.

Zapadno bojište: Na bojnopolju na Lyssu došlo je na više mjesta do lutih bojeva iz bliza. Jugo-zapadno od Nieuwerkerke kao god i između Bailleula i Merrisa bjehu gnijezda engleskih mitraljeza pročišćena i posada im zarobljena. Drotunapadi koje je neprijatelj preduzimao iz Bailleula i sjevero-zapadno od Bethune, skršiše se sa znatnim gubicima.

Na bojnopolju s obe strane Somme artiljerijski boj ostao je, poradi kišljiva vremena, u umjerenim granicama.

Istočno: Poslije žestokih bojeva sa oružanim bandama, naše čete koje su se u Finsku iskrcale, ušle su u Helsingfors, krepko poduprte od dijelova naših pomorskih bojnih snaga.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Ostali izveštaji austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 13. 14. i 15. aprila nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Napad njemačkih letjelica u Engleskoj.

LONDON, 14. Službeno. U zračnom napadu prošle noći učestvovala su četiri zrakoplova; dva su prodrla nekolicu milja u unutrašnjost; od ostalih dvaju jedan je stigao do Midlanda, drugi je dopro skoro do sjevero zapadne obale. Najveći dio bomba pao je na otvoreno polje. Steta je neznatna. Pet je osoba ubijeno, 15 ranjeno.

pa će je i šuteći osuđiti, ako misli, da je neosnovana ili zlo izvedena.

Glumac je i gledalac samoga sebe i drugih, a nikada nije samo glumac kao oni dobri ljudi, koji žive bez zlobe. Sve što je oko njega postaje mu prozirno kao od stakla, i srca i djela i tajne namjere, i on pati od neke čuđene bolesti, neke vrsti rascjepkanosti duha, koja ga čini bićem neizmjerljivo osjetljivim, zagonetnim, što umara samo sebe.

A njegova osebuina bolest — osjetljivost — čini ga poput čovjeka, komu živom oduer kožu, kojemu se gotovo svi osjećaji promeću u boli. Sjećam se onih crnih dana, kad su mi prizori, koje sam samo na čas vidio, tolikom snagom razdirali srce, da je uspomena na nje živjela u meni poput rane.

Jednoga jutra, na ulici de l'Opéra, posred bučnog i radosnog pučanstva koga je opajalo svjetlono sunce, iznenada sam opazio kako prolazi neko neopisivo biće, starica neka sasvim zgrbljena, odjevena u dronjke, koji nadomještahu haljinu, a na glavi joj crn, slamnati šešir, lišen svoga starog naklita, jer je vrpce i cvijeća već odavno nestalo. A ona je išla i vukla noge tako mučno, da sam osjećao u srcu poput nje same, da, i više od nje same, bol svakog njezinog koraka. Podupirala se o dva štapa. Prolazila je ne viđeci nikoga, ne mareći ni za što, ni za buku, ni za ljude, ni za kola, ni za sunce! Kamo je išla? U koji bijedni stan? Nosila je nešto u papiru, koji je visio na uzici. Što? Zar kruha? Da, bez sumnje. Njšto od susjeda nije mogao ili nije htio da obavi. Mjesto nje ovaj put, pa je ona prebuzela, ona, ovo užasno putovanje od svoje podkrovnice do pekara. Put od najmanje dva sata, dok bogie i dok se vrati. I kako bolan put.

Mir s Ukrajinom.

Dunavski monitori u Odesi.

BEČ, 13. Iz stana se ratne štampe javlja: Odio flotile Wulff, koji se sastoji od 4 monitora, dva patrolska čamca i dva parobroda, prispio je 12. aprila u Odesu. Besprijekorna provedba toga prevoza djelo je od osobitoga pomorskoga znamenovanja, tim više što se radi o malim brodskim jedinicama, koje nijesu gragjene za morskou službu. Nijedna od brodice nema preko 500 tona, a Crno je More baš opasno, osobito u ovo doba. Spomenice jedinice odregjene su, da kao predstavnicu flote centralnih vlasti pomažu u odeskoj luci i u pograničnim porječjima da podrže redoviti plovidbeni promet.

Sabor Livonske, Čuhonske, Rige i Osela Caru Vilimu.

BERLIN, 14. Wolff Bureau. Udružni sabor Livonske, Čuhonske, Rige i Osela zaključio je, da zamoli Cara njemačkoga, da trajno drži Livonsku i Čuhonsku pod vojničkom zaštitom i da ih krepko podupre pri konačnom otcijepjenju od Rusije, i da izrazi želju, da se od otoka, što leže pred Livonskom, Čuhonskom i Kuronskom, i od grada Rige načini jedinstvena, monarhična ustavna država, sa jedinstvenim ustavom i upravom, koja bi se priključila Njemačkoj personalnom unijom s pruskim kraljem. Upravljen je caru njemačkome odnosni telegram.

Unutrašnja politika.

Skupština protiv grofa Czernina u Pragu.

PRAG, 13. Danas je ovdje bila brojna posječena skupština protiv govora grofa Czernina, koji je mnoge češke vogje optuzio, da nastoje svoje političke ciljeve postići pobjedom entente. Skupštinu je otvorio predsjednik «Češkog Svaza» Dr. Stanek, koji je najodlučnije odbio izvode grofa Czernina, te pozvao skupštinu da istupi protiv svih napada složno, jedinstveno i odlučno. Kramarž je pozdravio predstavnike Južnih Slavena. U ime Jugoslavena je govorio dr. Ante Pavelić, koji je istaknuo solidarnost Jugoslavena s Cesima. Nakon toga socijalni demokrat Habermann je protumačio bratske osjećaje ugarskih Slovaka. Skupština je prihvatila zaključak, da treba ustrajati u borbi do konačne samostalnosti češko-slovačkog naroda.

Njemačke nacionalne stranke o odstupu grofa Czernina.

BEČ, 15. Pročelniki odbor njemačkih nacionalnih stranaka primio je jednodušno rezoluciju, u kojoj, u ime svega njemačkog naroda u Austriji, duboko žali, što je ministar spoljašnjih posala odstupio; zahvaljuje grofu Czerninu na njegovim zaslugama po monarhiju, na tome što je pojačao i uže pritegnuo austro njemački savez i što se trudio da se obezbriži mir; izjavljuje da se pravac naše izvanjske politike, koji odgovara tvrdj volji svih elemenata vjernih državi u Austriji i Ugarskoj, ne smije ni promijeniti ni okrenuti.

Dignuo sam pogled spram krovova golemih kuća. Išla je tamo gore! Kad će stići tamo: Koliko će se puta teško dišući odmarati na stepenicama maloga crnog zavojitog stubišta?

Svatko se okrenuo, da je pogleda. Mrljina su: «Uboaga žena», a onda dalje ušli. Suknja njezina, sva izderana, vukla se po pločniku, jedva privržana za njezino slabo tijelo. Pa zar da je ovdje kakva misao! Misao? Ne, ali grozna, neprekidna, užasna patnja. Oh, bijedo staraca bez hljeba, staraca bez nađe, bez novaca, bez icesa pred sobom do li smrti, mislimo li na te? Mislimo li na starce, što gladuju u podkrovnicama? Mislimo li na suze ovih tmurnih očiju, što su nekoć bile sjajne, tronute i radosne?

Drugi put, kišilo je, a ja sam išao sam loveći lov po normandskoj ravnici, po dubokim brazdamama blata, što mi se pod nogom razmočilo i skliznalo. Od časa do časa uzletila bi mučno na kišu koja uplašena prepelica, što se šćucurila pod grođu zemlje. . . . Hitac je moje puške zatajao od silnoga pljuska, što je padao s neba, te je jedva pucketala poput bića, a siva se životinja srušila sva omušena krvlju po perju.

Bio sam tako tužan, da bih najvolio plakati, plakati poput oblaka, što su plakali nad svijetom i nada mnom; srce mi bilo prepuno tuđe, a od prevelikoga umora jedva sam dizao noge, o koje se lijepila glina, spremao sam se na povratak, kad opazih nasred polja liječnikova kolica, koja su udarila poprečnim putem.

Ova crna i niska kolica sa svojim okruglim pokrovom, koja je vukao smegij konj, plakala su poput kakvoga vjesnika smrti, što luta ravnicom u ovaj kobni dan. Najednom se zaustave; pomoli se liječnikova glava i on poviče:

Suštarskička skupština u Ljubljani.

Javlja iz Beča: Ovdješnja «Korrespondenz» javlja iz Ljubljane: Na poziv zemaljskoga glavnara Suštarskička bila je ovdje mnogobrojno posjećena skupština slovensko-katoličkih pouzdanika cijele Kranjske, koja je držanje jugoslavenskog kluba u Zastupničkoj Kući podvrgla oštroj kritici, te je našla izražaja u rezoluciji, u kojoj se veli: Mi stojimo listom na stajalištu jugoslavenske deklaracije od 30. svibnja 1917., koja zahlijeva ujedinjenje svih Jugoslavena koji žive u habsburškoj monarhiji u vlastitoj državi, slobodnoj od svakog nacionalnog tugjeg gospodstva, pod žezlom habsburške dinastije. Rezolucija prosvjeduje odlučno protiv svakog krivotvorenja ove deklaracije, kako je to učinjeno ožujskim zaključcima, u kojima se upravo počinja izdajstvo životnih interesa naroda, koji je pod moćnim habsburškim žezlom, prokušanim, u svim olujama našao svoj dom, te zaključuje: Mi hoćemo da postignemo ostvarenje svojih nacionalnih ideala samo u sporazumu sa svojim katoličkim vladarom, kome izrazujemo svoje pozudanje i zasvjedočavamo svoju ljubav, vjernost i privrženost. U drugoj se rezoluciji odlučno osuđuju i sa ogorčenjem otklanjaju oni Jugoslaveni, koji su u to teško doba uzmakli iz domovine, koji kuju urote sa našim neprijateljima, te tim izdajničkim djelom produžuju rat.

Izveštaj turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 16. Glavni stan, 15. o. m.
Tvrđava Batuma pala je poslije ljuta boja. Grad i luku zapremili smo bez otpora. Jedno odaslantstvo gragjana pozdravilo je naše čete. Krvavi gubici neprijateljevi teški su.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 12. Generalni štab, 12. aprila.
Maćedonska fronta:
Izmegju Ohridskog i Drjesenskog jezera naše su straže rastjerale pojačanu neprijateljsku patrolu. Na Crvenoj Steni naša je artiljerijska vatra prozurovala nekoliko eksplozija u neprijateljskim pozicijama i na pretpolju. Istočno od Drjesenskog jezera rastjeramo vatrom engleski pješaci odjeljak. Na svojoj fronti obostrana živahna letjeljčka djelatnost.

SOFIJA, 13. Generalni štab, 12. aprila.

Maćedonska fronta:
Zapadno od Ohridskog jezera naše straže rastjerale vatrom pojačanu neprijateljsku patrolu. U okolici Bitolja artiljerijska vatra poraste na više mjesta s obe strane. U obluku Cerne bilo kratkih napada neprijateljske vatre. Istočno od Cerne kod Tarnova porasla je neko vrijeme djelatnost neprijateljske artiljerije. Na pretpolju sjeverno od Tahinskog jezera patroski sukobi. U dolini Vardara živahna letjeljčka djelatnost kod neprijatelja.

SOFIJA, 15. Generalni štab, 15. aprila.

Maćedonska fronta:
Zapadno od Ohridskog jezera naše jurišne čete prodriješe u neprijateljske pozicije, te se povratila sa raznim ratnim materijalom. Kod Bitolja na mahove bila živahnija. U dolini Strume živahna djelatnost vatrom i živo izvidničko preuzimanje.
Kad se svanulo, više engleskih satnija sa mitraljezima i jednom baterijom krenulo je od sela Koprive i prispjelo do sela Kusuli, Barakli, Kupri i Prosenik, koja smo mi zapremili. Pošto smo ih na vrijeme otkrili, vatra naših baterija stade neprijateljske satnije tući, dok su ih u isto vrijeme naši jaki izvidnički odjelci napadali. Doslije ljutog klanja, engleske satnije bjehu potpuno uzbijene i sa teškim gubicima rastjerane. Naše čete zarobiše

SOFIJA, 16. Glavni štab.

Maćedonska fronta:
Na fronti od Strumbala do Butkovskog jezera obostrana artiljerijska vatra, koja je sjeverno od Bitolja na mahove bila živahnija. U dolini Strume živahna djelatnost vatrom i živo izvidničko preuzimanje.
Kad se svanulo, više engleskih satnija sa mitraljezima i jednom baterijom krenulo je od sela Koprive i prispjelo do sela Kusuli, Barakli, Kupri i Prosenik, koja smo mi zapremili. Pošto smo ih na vrijeme otkrili, vatra naših baterija stade neprijateljske satnije tući, dok su ih u isto vrijeme naši jaki izvidnički odjelci napadali. Doslije ljutog klanja, engleske satnije bjehu potpuno uzbijene i sa teškim gubicima rastjerane. Naše čete zarobiše

— Eh!

Pogjoh spram njega. On mi reče:
— Hoćete li mi pomoći njegovati jednu ženu, što bolnje od difterije? Posve sam sam, a trebalo bi je držati, dok joj izvadim kožicu iz vrata.
— Iđem s vama, odgovorih. I uspnem se u kola.

On mi ispriповjedi ovo:

Angina, grozna angina, što davi uboge ljude, provalila je i na majur siromašnih (Martinovih). Otac i sin umrli su početkom ove neđjelje. Majka i kći upravo su na umoru.
Susjeda naka, koja ih je njegovala, iznenada je i sama oboljela, pa je pobjegla istu večer, ostavivši vrata otvorena i dvije bolesnice same na njihovim jačim ležajima od slame, bez ikakva pića, same, same, hroptajući, dušeći se, umirući, same već dvađaset i četiri sata.

Liječnik je upravo očistio grlo majci i dao joj

da pije; ali dijete, sve zaplašeno od boli i od straha, da se ne uđuši, uvuklo je glavu u strunjaču skrivajući se i nije dozvolilo, da je se tko takne.

Liječnik, privikao već ovim bijedama, ponavljao

je tužnim i mirnim glasom:
— Ipak ne mogu da čitav svoj dan provodim uz svoje bolesnike. Bože! ali ovi mi paraju srce. Kad pomislim, da su ostale dvađaset i četiri sata bez pića! Vjetar je tjerao kišu sve do njihovoga ležaja. Sve koke potražile su zaklonište oko kamina.

Dapokon prispjesmo na majku. On priveže

svoga konja o granu jabuke pred vratima, i mi u-gjosmo.
Jaki zađah bolesti i vlage, groznice i pljesni, bolnice i podruma udari nam u grlo. Bilo je stu-

150 Engleza, negju njima jednog oficira, i oteše tri mitraljeze i drugog ratnog materijala.

U isto doba naše patrola napadoše bajunetom kod sela Adačiflika i Samlakle vrlo nadmoćnog neprijatelja, zarobiše 17 evzona grčke vojske i odnijese 13 konja jednog mitralješkog odjeljka. Za ova dva preduzeća neprijatelj izgubi osjetljiv broj peginulih, koji nadmašuje broj zarobljenih. Na ušću Strume, u patroskom okršaju, zarobilo se nekoliko engleskih vojnika.

Fronta u Dobrudži:
Primirje.

UGARSKA-HRVATSKA.

Cesar Karlo u Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 15. Vladar je danas u jutro stigao dvorskim vlakom ovamo. Istim se vozom dovezeše Wekerle, Landwehr, Arz i grof Tisza.
BUDIMPEŠTA, 15. Kralj je prispio jutros amo, te pošto je u kratko pozdravio ličnosti, koje su izašle da ga dočekaju, odveo se u dvor, gdje će danas biti nekoliko audijencija.

Osnova izborne reforme ostaje nepromijenjena. Novi kompromis na vidiku.

BUDIMPEŠTA, 15. Odbor za provedenje izborne reforme nastavlja svoja vijećanja. Dolongij je zatražio, da se socijalno-demokratski organ «Nepszava» bolje cenzuriše, no Wekerle i Vaszonij su izjavili, da ih nimalo ne smeta što se na njih navaljuje i da žele, da se izborna reforma u javnosti što više pretrese. Oni misle, da bi se time laglje moglo doći do sporazumka, te su uvjereni, da je takav postupak u prilog unutrašnjem miru. Vaszonij je naročito naglasio, da će se sve preduzeti što bi moglo pospješiti sporazum, ali da vlada u svojoj susretljivosti glede same osnove ne može dalje ići, jer bi došla u opreku sa političkim moralom. U političkim se krugovima pogovara o novom kompromisu i mirnom uređenju izborne reforme.

Ministarsko vijeće u Ugarskoj.

BUDIMPEŠTA, 17. «Ungarische Korr. Bureau» javlja, da je ministarska konferencija zaključila, da sutra drži ministarsko vijeće, u kojemu će Wekerleov kabinet po svoj prilici odlučiti da prikaže ostavku.
Barun Burian, koji je imenovan za ministra spoljašnjih posala, pridržaće zajedničko ministarstvo financija.
Cesar je na večer krenuo s Burianom u Beč.

Aprovizacija pred javnošću.

«U svezi s priopćenjem glede uvoza živeža iz carinskog inozemstva javljamo, da je kr. zemaljska vlada u Zagrebu dopisom 31. ožujka o. g. saopćila c. k. namjesništvu, da neće, u buduće propuštati putnike, koji dolaze u Hrvatsku i Slavoniju radi nabave živeža, jer da je uslijed toga što dalmatinsko žiteljstvo dolazi onamo u masama te po Srijemu i Slavoniju kupuje žitak uz lihvarske cijene, te ga kriomčari kući najvećim dijelom kroz Bosnu, ugrožena aprovizacija amošnjeg pučanstva.
Stoga zemaljska vlada moli namjesništvo, da odvrati dalmatinsko pučanstvo od beskorisnog putovanja, jer da će se svakom pojedincu nabavljeni živež bez ikakva obzira prema propisima zaplijeniti.»

DALMATINSKE VIJESTI

Imenovanja.

Ministar trgovine imenovao je na tehničkom odsjeku Ravateljstva pošte i brzojava u Zadru gragjevnog povjerenika Karla Mazala gragjevnim višim povjerenikom, a konceptiste na Ravateljstvu pošta i brzojava u Zadru đara Ipolita Nicolicha i đar Metoda Kirighina poštanskim povjerenicima.

Ministar trgovine imenovao je višeg poštanskog upravitelja Petra Celeghina u Spiljetu direktorom poštanskog uređa.

Ministar trgovine, po Previšnjem ovlaštenju, imenovao je višeg poštanskog upravitelja, s nazivom i karakterom direktora poštanskog uređa, Dojma Maupasa u Dubrovniku direktorom poštanskog uređa.

đeno, studeno kao kraj močvare, u ovoj kući tmurnoj i nesretnoj, bez vatre, bez života. Ura je stala; kiša je padala kroz veliki kamin, odakle su koke raznijele pepeo; a iz tamnoga kuta čuo se glas kao od pri-gušenog mijeha, što naglo puše. To je disalo dijete. Majka je ležala na nekakvoj drvenoj škrinji, običnom krevetu seljaka, pokrivena starim pokriva-lima i starom odjećom i činila se na oko mirna. Tek malo okrene glavu spram nas.

Liječnik je zapita:

— Imate li svijetlu?
Ona odgovori glasom tihim i umornim:
— U ormaru.
On uzme svjetlo i odvede me u dno stana, prema ležaju male djevojčice.

Ona je naglo disala, lica joj upala, oči caklene,

kosa sva rasčupana, grozna.
Kod svakoga disaja stvarale se na njenom suhom, ispruženom vratu duboke jame.

Izpruživši se na legjima, obima je rukama stis-

kala one bronjke, što su je pokrivali; a čim nas je opazila, okrene se na lice, da se sakrije u strunjaču. Ja je uhvatim za ramena, a liječnik, prisilivši je da mu pokaže grlo, istrnje iz njega veliku bijel-kastu kožicu, koja mi se pričinu tvrdom poput kore. Umah je stala bolje disati i popila je nekoliko kapljica. Majka nas je, oslovivši se o lakat, proma-trala. I prošapće:
— Je li gotovo?
— Da, gotovo je.
— Hoćemo li ostati sasvim same?

Strah, grozan strah, hrhtaio je u njenom glasu,

strah pred samoćom, pred mrakom i pred smrću, koju je osjećala tako blizom.
Ja odgovorih:

Ministar trgovine imenovao je na računarskom odsjeku Ravateljstva pošte i brzojava u Zadru rač. oficijale Frana Krainera i Ivana Woditzku računarskim revidentima.

Ministar trgovine imenovao je povjerenika Pomorske Vlade đar Nika Marinovića višim povjerenikom u VIII. razredu čina.

Porota u Dubrovniku.

Predsjedništvo prizivnog suda odredilo je za II. redovito zasjedanje porotnog suda kod okrurnog suda u Dubrovniku, koje će se otvoriti dneva 23 svibnja, predsjedateljem porotnog suda predsjednika Spasaju Merlo, a predsjedateljem zamjenikom prizivnog savjetnika Nikolu Costa.

Sastanak dalmatinskih zastupnika u Zadru.

U subotu i u neđelju bio je u Zadru sastanak dalmatinskih zastupnika na Carevinskom Vijeću i dalmatinskom Saboru sa ovim dnevnim redom: 1. diskusija o političkom položaju; 2. ekonomske i aprovizacijske prilike u Dalmaciji; 3. razna pitanja.

Pošiljke za naše ratne zarobljenike u Italiji.

Zajednički središnji izvjestiteljni uređ, obavješno mjesto za ratne zarobljenike, primio je brzoprijavnu vijest od talijanskog Crvenog Krsta, da, prema prijavi zapovjedničkoga tabora u Italiji, poštanski paketi iz monarhije stižu ratnim zarobljenicima u zadnje doba oštećeni i razbijeni, sa nečitljivom adresom. Drvo je većim dijelom slabo. — Talijanski Crveni Krst preporuča, da se paketi, osim običnog pakovanja, omotaju još platnom. Ne bude li pak moguće upotrijebiti platno, tađ obavješno mjesto za ratne zarobljenike svijetuju općinstvo, da izabere čvrst i jak omot, jako drvo, po mogućnosti od pč palca i da se adresa napiše vrlo jasno.

Poštanske vijesti.

Privatni poljski paketni saobraćaj dopušten je i za ove poljske poštanske uređe: 296, 497, 498, 564, 627, a za sad obustavljen za ove poljske poštanske uređe: 221, 557 i 635.

Dok traju ratom prouzročene, izvanredne prilike, poštanski će uređi Zadar, Šibenik, Split i Dubrovnik isplaćivati oštete za pakete manjkavog ili oštećenog sadržaja u unutrašnjem austrijskom prometu, pod ovim uvjetima: 1) iznos oštete u pojedinom slučaju može iznositi najviše 50 kr. (pedeset kruna); 2) mora nedvojbeno postojati dužnost pošte, da naknadi štetu; 3) da se visina oštete, koju prema pošti. ređu treba platiti, bez osobitih poteškoća dađe ustanoviti; 4) primalac treba, da se zadovoljava odmjerenom mu oštetom. Ošteta treba, po mogućnosti, platiti bezodvlačno primaocu paketa prisutnom sastavu zapisnika. Isključeni su od ovog postupka paketi, koji su prosljeđeni prosti od poštarine, ili koji sadržavaju papire, koji su u tečaju, a glase na donosioca ili druge vrijednosne papire ili ine isprave (uložne knjižice, mjenice, zadužnice i sl.) (§ 213, 1 b 1. o) pošti. ređa god. 1916).

Rješavanja o zahtjevu naknade sa strane pošt. uređa nemaju se uzeti kao prava rasuđa u smislu pošti. ređa § 218 1). Stoga event. naknadne pritužbe stranaka, upravljene poštanskim Ravateljstvu, nemaju se u nikakvom slučaju smatrati kao priziv u i smislu § 219 p. r.; pa su stoga takovi podnesci tražitelja naknade prosti od biljegovine.

Sumpor iz Hrvatske i Dalmacija.

«Hrvatski Ekonomista» 13. o. m. piše: «Naše Jedinstvo» se tuži, da prema pisanju «H. L.» naša vlada nije voljna da ide u susret dalmatinskom pučanstvu glede sumpora. Uvjeravamo «H. L.», da se tu ne radi o nikakvoj šikani sa strane naše vlade. Istina je, da mi imademo sumpora, ali tako lošega i tako malo, da je potrebna dvostruka i trostruka količina ako se želi polučiti samo približni efekt onoga sumpora, koji nam je prije stajao na raspolaganje. Dapače u krugovima naših vinogradara ide se za time, da se za prvo i drugo štrcanje upotrijebi thiosulfat i hypermangan, samo da se sumpor uzmogne upotrijebiti za ljetno štrcanje, kad nastanu vrući dani i kad prijete najveća opasnost vinogradima od bolesti. Moramo istaknuti, da niti Gospodarsko društvo ne može svojim članovima dobiti nužnu količinu sumpora, već samo 1/3, pa preporuča članovima upotrebu nadomjestka, koji su se pokazali prošle godine dobrima. Meljava radobojškog sumpora vrlo slabo napreduje, pa se uslijed toga ne može ni onoliko množina u promet staviti, koliko bi to bilo moguće. Ditamo.

— Ne, dobra moja ženo; ja ću čekati dok vam liječnik ne pošalje čuvaricu.

I okrenuvši se k liječniku, rekoh:

— Pošaljite joj baku Manduit. Ja ću je platiti.

— Dobro. Poslat ću vam je s mjesta. Stisne mi ruku, izagje a ja sam čuo, kako njegova kolica odilaze po vlažnoj cesti.

Ostao sam sam sa dvije umiruće. Moj pas se je Paš ispružio pred crnim kaminom, i on me je doveo na misao, da bi malo vatre koristilo svima nama.

Izagjem dakle da potražim drva i slame, i do mala je veliki plamen rasvijetljivao do u dno sobe krevet djevojčice, koja je opet stala hripati.

A ja sjednem, ispruživši noge spram ognjišta.

Kiša je udarala o stakla na prozorima; vjetar je tresao krovom; čuo sam kratak, tvrd i sikćući dah dviju žena, i veselo disanje moga psa, koji se valjao pred rasvijetljenim ognjištem.

Život! život! što je to? Ove dvije jađnice, koje su uvijek spavale na slami, hranile se crnim kruhom, radile poput životinja, trpile sve bije e ovog svijeta, evo umiru! Što su učinile? Otac je mrtav, sin je mrtav. Pa ipak su ovi bijednici vrijedili kao dobri ljudi, koje su ljubili i pošivali, jeđnostavni i poštteni ljudi!

Gledao sam, kako mi se puše čizme i kako spava moj pas, a u meni se iznenada porođi čuđtilno i sramotno veselje ispregejujući svoju suđbinu sa suđbinom ovih kažnjnika!

Mala djevojčica stane hroptati i najednom mi ovo muklo disanje postade nesnosljivim; razđiralo me poput šiljka, čiji svaki ubođ ide u srce. Pogjoh spram nje:

je li je moguće, da mi kraj tih prilika možemo Dalmaciji što dati! Držimo, da će i sami dalmatinski vinogradari to uvjediti i da nas radi toga ne će osuguvitati. U drugim stvarima ne velimo, da se ne bi dalo voljom mjerodavnih krugova više učiniti nego li o ovaj.

Čitulja.

U Spiljetu, poslije dugog bolovanja, umrla je gospogja Margarita supruga đara Antuna Kargotića. Pokojnica bila je odlična gospogja i izgledna majka, koja je svoj život posvetila uzgoju svoje brojne djece. Teško uciviljenom suprugu, djeći i rođnicima i naše saučešće.

Na 13. o. m. nakon duge i teške bolesti, preminu, u cvijetu mladosti svoje, pučka učiteljica (Milka Kulčić. I u Rogoznici, gdje je s velikim marom i ljubavlju vršila svoje zvanje, i u Šibeniku kogod je pokojnicu poznavao za njom će žaliti, jer je pokojnica bila uzor čednosti i dobrote djevojačke. Ucviljenoj obitelji i naše žalovanje.

Porota u Zadru.

Na 12. o. m. bila je rasprava protiv Luke Vrkića pok. Gjure iz Tinja radi zločina umorstva i protiv Todore žene Stevana Dubraja iz Tinja radi zločina sukruvstva u umorstvu.

Predsjedao je c. k. potpredsjednik pl. Rossignoli, Državno Ođvjetništvo zastupao je c. k. državni potodvjetnik đ. r. Finelli; optuženica Vrkića branio đ. r. Dvsnika a optuženicu Dubraja kazneni branitelj đ. r. Pabelin.

Učin: Nikola Vrkić pok. Ante, glavara sela Tinja, prijaviu je oružničkoj postaji u Polaci dana 2. januara o. g. da otkrivena Todora Dubraja, koja živi u intimnim odnosima sa okr. Lukom Vrkićem, od više dana iz kuće ne izlazi i nikoga u kuću ne pušta, osim spomenutog Vrkića, a da se govori, da je porođila i usmrtila svoje dijete. Stvar je bila oružnicima sumnjiva, te je dneva 3. januara o. g. oružnik Ivan Radelić pošao u kuću otkrivena Todore sa glavarom Nikolom Vrkićem i rođarom Simom Tokićem. Na oružnikov upit, kad je dijete porođila, otkrivenica odgovori, da nije rođila, već da je noseća, a da ne izlazi iz kuće jer je bolesna, pa da svijet tako protu njoj govori. Oružnik je dao otkrivenicu pregledati, te se ustanovilo, da je ona pređu kratko vrijeme porođila. Tađ je priznala oružniku da je porođila živo žensko dijete, da ga je imala sa otkrivenikom Vrkićem, da je dijete poslije 2 dana umrlo i da je otkriveni Vrkić došao kod nje u noći od 29 decembra 1917 i odnio dijete te ga zakopao i njoj je kazao, da nikome ništa ne govori, da se tako neće za ništa znati.

Na raspravi je promijenila svoje kazivanje, tvrdeći da je dijete porođila mrtvo i da ga je u takovom stanju uzeo Vrkić i pokopao, dok je Vrkić ustrajao kao i prije da je dijete primio dva dana po porođu i da je isto bilo mrtvo.

Pošto tekom rasprave nije proisteklo ništa na teret optuženika, porotnici su zanijekali pitanje krivice te su oba bili riješeni od optužbe.

Na 13. o. m. vođila se rasprava protiv Milice žene Vasilja Krnete iz Kistanja radi zločina čedomorstva.

Učin: Od neke povjerljive osobe prijavljeno je oružniku Mati Barbarušu, da je otkrivenica dneva 23. siječnja o. g. porođila nezakonito dijete, i da ga zagušila. Oružniku je bilo poznato, jer se o tome raznosio glas po mjestu, da je otkrivenica noseća, te ođe u njenu kuću, da vidi što je. Otkrivenica na njegov upit reče mu, da je boli moga jer se u sumi udarila, pa da se osjeća slabo; no da nije istina što kažu da je noseća. Pu pošto je otkrivenica slabo izgledala, a svjedokinja žena Bože Krnete oružniku kazala, da je čula na 22 siječnja oko 10 sati jutra jaukanje otkrivenice, pozva on općinsku primalju, da pregleda otkrivenicu. Ona je ustanovila, da je otkrivenica skoro porođila, a ova zaintačila da nije. Oružnik obavio premeaćinu i našao u staji krvavu košulju, neki stari pokrivač i jednu odjeću, dok djeteta nije mogao naći i ako je sve pretražio.

Na 24 siječnja ove godine pri izvidničkoj premeaćini dijete se je našlo mrtvo u jednoj skrini sakruto, zamotan u jednoj krpi. Otkrivenica je tađ priznala, da je dijete sama umorila.

Na raspravi optuženica se branila da je pri porogajju bila u nesvijesti, te da je s toga čin počnila pri poremećenju uma. Muž i svekrva potvrdili su da je i prije pri porogajju gubila svijest, te bila potvrđena grčevima. Muž joj je na raspravi oprostio.

Porotnici su odgovorili na pitanje čedomorstva jeđnoglasno sa da, a pošto su potvrdili i pitanje u

— Hoćeš li da piješ? rekoh joj.

Ona mahnu glavom za znak da hoće, i ja joj ulijem u usta nešto malo vode, ali je nije pogutnula.

Majka, mnogo mirnija, okrenula se, da gleda svoje dijete; ali najednom spopane me strah, neugodan strah, koji mi proleti kožom poput dođira nevidljive nemani.

Gđje sam? Nijesam više znao! Da li sam sanjao? Kakva me to mora pritište?

Je li istina, da se ovakove stvari zbivaju, da se ovako umire? I ja stanem zurit i sve mračne kutove kolibe, kao da ću za cijelo opaziti sgureno u kojem tamnom uglu ono neopisivo, grozno strasilo, što vrebna na život ljudi, pa ih ubija, izjeda, mrvi, davi; koje voli crvenu krv, oči upaljane od groznice, nabore i uvela lica, bijelu kosu i izobličene obraze.

Vatra je gasnula. Bacio sam u nju nešto drva i grijao sam sebi legja, tako mi je bilo studeno.

A ja sam se nadao, da ću bar umrijeti u ugođnoj sobi. Liječnici će biti oko moga kreveta, a lijekovi na stolovima!

A ove su žene ostale same dvađaset i četiri sata u ovoj kolibi bez vatre, hroptajući na slami!... Začujem iznenada topot konja i štopot kola; i čuvarica unijne mirna, zadovoljna, da je našla zarađe, ne začuđivši se ni malo ovoj bijedi.

Ostavih joj nešto novaca i pobjegoh sa svojim psom; pobjegoh poput zločinca trčeći na kiši, misleći da još uvijek čujem hroptanje onih dviju grla, trčeći spram svoje tople kuće, gdje su me čekale moje sluge, pripremajući dobar ručak.

Ali toga neću nikada zaboraviti, i još toliko toga što je razlogom, da mrzim svijet.

pogledu nje riješena od...
Predsjed...
janić, držav...
I. držav. ođ...
odvjetnik đ...
Time j...

Kotarški o...
nike, zen...
dijeli svoji...
sira, i po 25...
26.30 K.

Kada s...
valište je za...
ponedjeljko...
do 7 popo...
Inače samo...
gore rečeno...
odborove le...
Gg. članovi...
iz «Smotre I...
— Nakon 13...
gubi pravo...

Dobrotvo...
Prigodo...
no je društv...
sa zahvalno...
od presvešt...
škopa K 20;...
detti, škole...
Abelić po 10...
Ljepa...
Bulić, članici...
kao članice...
osim veće...
takoj članar...
dječicu K 5...
đruge naše...
Z...

povratio se...
La spet...
d'appello a...
memoria dell...
corone 50 al...
cui la pia es...
La direz...

R...
Poklonstve...
Ap...
Njegovo pre...
milostivo...
knjiga o ar...
Njegovom c...
primjerak pr...
Ko traži...
waltung des...
Bahngasse 2...

AN...
U «Oste...
denz» piše u...
nijske lagje...
pomoći ovo...
skih glasova...
velikoj zabl...
potrebna da...
najveće razo...
Oceana misli...
stili rat, pa...
ljudi u Evrop...
bjeđa antante...
sija sa svojin...
francuskih vo...
stanju, da pr...
milijuna Nijer...
mačka još va...
tegnuti na fr...
i rezerve Av...
rikanci na 21...
voj, trebalo b...
lijuna američ...
toliko.

Kad bi...
transportne...
pet do šest...
uspjeh. Tako...
oslanja na te...
računu treba...
čke vojske od...
tona brodsko...
jasno, zašto...
dine 1918 mo...
milijuna ton...
liko je mog...
mislje. Hoće...
ogromni brođ...
Ali ni izvedb...
daleko nadm...
merike, ne b...
mislja kaže iz...
dina do kakvo...
ženih četa i...

To je mje...
izobraženih...
tek graditi...
trebajna, neg...
muka Amerike...
moru, ostala...
A i u opti...
izdržanja u...
najvažniji fak...
pravi, da se i...
će bez te pom...
puno puno prij...
dina, koji Am...
štenje pobjede...
Engleska sam...
Italije, mogla...
Oružana...
kšno, a da o...
japan je neda...
kineskih četa...
milo je razori...

ka možemo
ami dalma-
ni radi toga
ne velimo,
ih krugova

ja, umrla je
a Kargotića.
eđna majka,
brojne djece,
icima i naše

v Luke Vr-
rstva i pro-
ja radi zlo-

pl. Rossi-
k. državni
kica branio
ni branitelj

sela Tinja,
dana 2 ja-
a, koja živi
rkićem, od
ću ne pu-
vori, da je
bila oruž-
g. oružnik
Todore sa
šimom To-
orođila, o-
da je no-
na, pa da
sao okri-
ona pred
oružniku
imala sa
dana umro
noći od 29
pao i njog
na se tako

vanje, tvr-
je u tako-
vrikića u
dana po

ništa na
itanje kri-

protiv Mi-
ločina če-

avljeno je
nica dana
e, i da ga
e o tome
a noseća
ljenica na
e u šumi
stina što
slabo iz-
oružniku
sati jutra
primalju.
la, da je
a, da nije
j krvavu
dok dje-
e. Željni
knoj pre-
kriji sa-
ca je tad

e pri po-
i potvrđili
e, te bila
oprostio.
omorstva
bitanje u

i ja joj
gutnula-
na gleda
ah, ne-
t dođira

sam sa-
aju, da
mračne
sgureno
no stru-
izjeđa,
jene od
izobli-

to drva
eno.
ti u u-
sveta, a

i četiri
lamli-
t kola;
šla za-

svojim
iši, mi-
je grla,
čeka

toliko

pogledu njezine odgovornosti, optuženica bila je riješena od oplužbe.

Pređsjedao je raspravi c. k. predsjednik Bojanić, državno odvjetništvo zastupao je p. s. k. zamjenik I. držav. odvjetnik dr. Finelli a optuženicu branio odvjetnik dr. Harlović.

Time je ovo povratno zasjedanje završeno.

Kotarski opskrbni odbor za učitelje, svećenike, zemalji, i općin. činovnike u Zadru dijeli svojim članovima po 45 dkg. eidamskog sira, i po 25 dkg slaninice. Sir je 12.50 K kg, slanina 26.30 K.

Kada se dijeli kakova nova partija, raspačava lište je za sada otvoreno za 6 susljednih dana; poneđjeljom, utorkom, četvrtkom i petkom od 5 s. do 7 popod; srijedom i subotom od 3 1/2 do 6 1/2. Inače samo poneđjeljom, srijedom i subotom u gore rečeno doba. Poneđjeljom je zatvoreno. — Bez odobrenje legitimacije ne može se primiti ništa. — Gg. članovi u kotaru doznaju će od puta do puta iz «Snotre Dalm.» što će i uz koju cijenu pridognuti. — Nakon 15 dana iza obznane u ovom listu član gubi pravo na robu.

Dobrotvorno društvo hrvatskih gospogja u Zadru.

Prigodom zadnjih večernjih zabava Dobrotvorno je društvo hrvatskih gospogja u Zadru primilo sa zahvalnošću od slavnog zemaljskog odbora K 100, od preosveštenog gosp. na D. Brankovića prav. Episkopa K 20; od Preuzvišenog gosp. na L. pl. Benedetti, škole sv. Marije, dr. Gusina, plemenite obitelji Abelić po 10 K.

Lijepa hvala i rodoljubnim gospogjama Vinki Bulić, članici I. reda, i Joki Carpani, što su pristupile kao članice utemeljiteljice ovog društva. Odbor je takogjer veoma haran i gosp. Ruži Iveković, koja osim članarine I. reda šilje mjesečno za bijednu dječicu K 5. Ugledale se u njihovo plemenito srce druge naše gospogje!

Zubar gosp. K. Neumayer

povratio se u Zadar, pa je preuzeo svoju radnju.

Elargizioni.

La spettabile famiglia Del signor consigliere d'avvocato a r. avvocato Luigi Salvi, per onorare la memoria della dilettissima figlia Elena, ha elargito corone 50 alla Pia Unione delle figlie di Maria, a cui la sua esemplare defunta apparteneva. La direzione del sodalizio ringrazia sentitamente.

RAZLIČITE VIJESTI

Poklonstvena knjiga artilerije Njegovu c. i k. Apostolskom Veličanstvu.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo dopustiti, da se naumljena knjiga o artileriji nazove «poklonstvena knjiga Njegovu c. i k. Apostolskom Veličanstvu»; prvi primjerak primiče Njegovo Veličanstvo.

Ko traži objašnjenja, nek se obrati na «Verwaltung des Artilleriewerkes», Wien, 2/4. Obere Bahngasse 22.

Američka oružana pomoć.

U «Österreichisch ungarische Kriegskorrespondenz» piše uvaženi pomorski spisatelj poručnik linijske lagie Erno Deschovich o američkoj oružanoj pomoći ovo: Vidi se iz mnogo američkih novinskih glasova, da su u Americi do nedavno bili u velikoj zabludi o opsegu oružane pomoći koja je potrebna da se spase antanta, pa se stoga opaža najveće razočaranje. Sigurno su s one strane Oceana mislili, da je glavna stvar, što su navijestili rat, pa da se sa odaslanjem pola milijuna ljudi u Evropu može učiniti sigurnom konačna pobjeda antante. Ali sad izlazi američka vojna mislija sa svojim računima. Ona cijeni jakost britsko-francuskih vojski na 5 milijuna vojnika, koji nisu u stanju, da probiju frontu, koju je zaposjelo oko 3 milijuna Nijemaca. Po njezinu računu imala bi Njemacka još vazda 4 milijuna rezervu, a može pogegnuti na frontu još dva milijuna sa ruske fronte; a rezerve Austro-Ugarske i Turske računaju Amerikanci na 2 1/2 do 3 milijuna. Da se omogući proboj, trebalo bi najmanje za zapadnu frontu 4 milijuna američkih četa, a, ako je moguće i dvaput toliko.

Kad bi čete bile izvježbane i kad bi bile transportne prilike povoljne, onda bi prošlo barem pet do šest godina, dok bi se mogao postići kakav uspjeh. Tako sudi američka vojna mislija, koja se oslanja na tačnu istragu. Do isto tako američkom računu treba za službu dopremanja jedne američke vojske od 500.000 ljudi u Evropu vazda 1.700.000 tona brodskoga prostora. Sada će takogjer biti jasno, zašto se u sav svijet rastrubilo, da se godine 1918 može da zgotovi šest, a godine 1919 deset milijuna tona brodskoga prostora. Trebalo je koliko je moguće oslabiti dojam izvješća vojne mislije. Hoće da se prikaže, da je moguće stvoriti ogromni brodski prostor za vojsku od 4 milijuna. Ali ni izvedba ovoga gigantskog programa, koji daleko nadmašuje pravu radnu sposobnost Amerike, ne bi dovela do cilja. Američka vojna mislija kaže izričito, da bi prošlo pet do šest godina do kakvog uspjeha sve kad bi bilo izobraženih četa i transportnih sredstava.

To je mjenjica na dugi pokaz. U tom broju nema izobraženih četa. Transportna se sredstva imadu tek graditi, ali ne smiju za ništa drugo biti upotrebljena, nego za transport četa, to jest: silna muka Amerike, što se tiče olakšice prometa na moru, ostala bi za antantu bez utjecaja.

A i u optimističnim engleskim računima glede izdržanja u podmorničkom ratu umeće se kao najvažniji faktor američka trgovačka flota, koja se pravi, da se ispuše praznine, pa se priznaje, da će bez te pomoći u dlogledno vrijeme, ali svakako vrlo puno prije, nego što je rok pet do šest godina, koji Amerikanci smatraju nužnim za izvješćenje pobjede, podmornica triumfirati, i ako bi Engleska sama za sebe, otresavši se Francuske i Italije, mogla izdržati, gradeći neumorno sebi lagie.

Oružana pomoć Unije svakako doći će prigrasno, a da otme pobjedu centralnim vlastima. Japan je nedavno otklonio odaslanje svojih ili kineskih četa u Evropu. Udarac protiv Italije nemilo je razorio antantne osnove, dogagjaji u Ru-

siji djeluju u istom smislu. Umjetno, sebičnošću laži, prevarom, silom i mitom držana zgrada antante, koja je upregla sav svijet, uzdrmla se je u svojim temeljima, pa se iz nje lomi gruda za gredom. Sablast sloma ne da se više prognati čaranjem.

Ko je izradio top, koji meće na 120 km. daljine?

«Frankfurter Zeitung» doznaje iz pouzdana izvora, da je novi orijaški top izradio artiljerijski direktor Kruppove fabrike prof. dr. Fritz Rausenberger, rodom iz Frankfurta. Isti je Rausenberger izradio i mužar od 42 cm. Do njegovoj ideji, računima i prijedlogu firma Krupp je izvršila izgradnju topa, prema narudžbi njemačkog ministarstva za mornaricu. Sam je direktor Rausenberger — koji je major domobranstva — prisustvovao prvom pucanju na Paris. Rausenbergerov asistent, vitez Otto pl. Eberhard (i on rodom iz Frankfurta), stekao je velikih zaslugu tom prilikom, jer je on proračunao put, što ga prevaljuje topovsko tane.

Književnost i umjetnost.

Nove knjige.

Drimili smo sa zahvalnošću: *Hebert Strang* «Dut oko zemlje u sedam dana». — Za našu mladež nema prikladnije i ljepše knjige od ove. Dva se avijatičara složiše da će u sedam dana aeroplanom obići svijet. Praćeni smrtnim opasnostima vrtiše se natrag ovi heroji vazdušnih visina u krug svojih milih i dragih. Buina mašta piševa dočarava nam sugestivnim bojama čar indijskoga oceana i vratolomne podvige avijatičara. Radi svoje fantazije nazvan je autor ove knjige drugim modernim Jules Verne-om. Djelo je za našu mladež priredio poznati književnik i istarski rodoljub Viktor Car-Čmin. Naslovni list izradio Lj. Babić ml.

Knjiga, elegantno katonirana, stoji 3.50 K. Dobiva se, u svim boljim knjižarama, a može se i direktno naručiti kod izdavačkog zavoda «Jug», Zagreb, Ilica 7/1. U tom slučaju treba priložiti i iznos za poštarinu.

Koncerti.

Dišu nam iz Spljeta 10. o. m. — U nedjelju dne 7. aprila u općinskom kazalištu davao se pred otmjenom publikom koncert artiljerijskih sragragianka, pjevačice Cvijete pl. Cindro i pianistice Jelke Karlovač. Od duljeg vremena nježno imali prigode da čujemo g.čju Cindro u ovesem programu, pak nam je ova zadnja duža audicija potvrdila njezin dobar renomée, koji je i dosad uživala i pokazala nam ovu dražesnu pjevačicu, na visokom stepenu umjetničke vještine. Program vokalni i pianistički, uklesno sastavljen, bio je izvanredno raznovrstan i s umjetničke strane besprijekoran: od klasične sonate Beethovena do modernih komada Wagnera, Dvoržaka, Verdia, te nazvih skladatelja Zajca i Hatzea. G.ča Karlovač u izvedbi komada na glasoviru pokazala se mervljivom i tehnički izobrazenom pianisticom, te se ogleдалa u dosta teškim partijama, kao što je poletna Litzova parafraza Rigoletta i žestoka «Lolita» od Chaminadea. Rijetki umjetnički užitak pružilo je publici pjevanje g.če Cindro; njezin jaki, bistri sopran, u visokim notama kao u pianisssimu jednako tehnički dotjeran, odava dugu i ozbiljnu školu, a otmjena interpretacija zaslužuje svakako priznanje i nagovještja joj lijepu umjetničku budućnost. Osobito ističemo pjevanje iz Donchiellijevog «Gioconde» gdje je ona znala podati novi čar tom starijemu komadu, i veliku artiju iz «Aide», u kojoj je mogla razviti u svojoj cijelosti sva svojstva izvrsne operne pjevačice. Obje umjetnice bile su živo odobravane i uvijek nadarene.

Promet i trgovina.

Pošanski saobraćaj u Bukovini.

U Bukovini su na novo preuzeli: Babin kotar Zastavna saobraćaj vrijednosnih pisama i saobraćaj poštanske štedionice, Mihova na Seretu listovni saobraćaj i ograničen paketni saobraćaj, Novčani promet, i ograničeni paketni saobraćaj, Sereth obični listovni saobraćaj.

GOSPODARSTVO.

Poljodjelski proizvodi Besarabije.

Do popisu od 1. januara 1914. obuzima Besarabija 15.652 četvorna kilometra, a broji 2.657.300 stanovnika. U nju su za vrijeme ovoga rata prodrle vojske čete, a u najnovije doba ušle i austro-ugarske čete. Besarabija se prostire od bukovinske megje između Dnjestra i Pruta do ušća Dunava, do puta kojim čemo za monarhiju moći dobivati žito iz Ukrajine. Besarabija je poljodjelska zemlja prve vrsti, koja proizvede više žita, nego što ga treba. — Godine 1914. donijela je Besarabija 137.447.800 puda poljskih plodova, dakle četiri puta više nego Srbija. Osobito je važno sijanje pšenice i kukuruza. Godine 1914. rodilo je u Rumunjskoj 56.8 milijuna puda pšenice i kukuruza. Iste godine brojila je Besarabija 373.000 konja, preko 4 i 98.700 ispod 4 godine, 925.000 goveda, 1.523.000 ovaca i koza i 348.900 svinja.

Duhana je imala godine 1913. 94.455 puda. — Izvoz je iznosio u godinama 1908.—1913. preko rusko-rumunjske granice 5.134.000, a uvoz 1.706.000 rubalja. Kako je spomenuto, Besarabija broji 2.657.300 stanovnika. Relativna većina stanovništva su Rumunji, koje zovu. Moldavcima. Ima ih 1.264.000, a obitavaju kompaktno na sjeverozapadu i jugozapadu Besarabije. Rumunjska inteligencija je rusificirana, ali rumunjski seljak ostao je narodan i sačuvao svoj jezik. Druga najjača skupina su Ukrajinci, ima ih 520.000, a stanuju na sjeverozapadu i jugozapadu Besarabije. Osim toga imade u prednjoj Besarabiji više ukrajinskih jezičnih otoka.

Ukrajinci tvrdo čuvaju svoj jezik, pa ih je bilo teško rusificirati. Jevreja imade po Besarabiji rastrešenih 313.000; oni su po besarabijskim gradovima u relativnoj većini. Trgovina je u njihovim rukama. Inteligencija im je rusificirana. Veliko-

Rusa imade 214.000, ali od toga jedva polovica pravih Veliko-Rusa, a drugo su sve porušeni Rumunji, Dijemei i Ukrajinci. Bugara ima 142.000, a bave se vrtlarstvom. Nijemci su se naselili godine 1814, pa ih ima 83.000. Onda ima u Besarabiji još 79.000 Turkotatara, pa ostanaka drugih naroda.

Telegrami Uredništva.

Izveštaj austrijsko-ugarskog glavnog stana

BEČ, 16. Službeno se javlja:

16. aprila 1918.

Talijansko bojište:

Ništa važno.

Doglavica centralnog štaba.

Izveštaj njemačkog velikog glavnog stana.

Veliki glavni stan, 16. aprila 1918.

16. aprila 1918.

Zapadno bojište:

Napadi na bojni polju na Lysu postigoše potpun uspjeh. Velika jama od lagumanja, iz bitke kod Wytschaete od 1917 godine, bje uzeta našim napadom.

Doslje kratkog udara vatrom, osvojismo nenadanim napadom Wulverghem i neprijateljske pozicije s obe strane toga mjesta. Protuudari engleskih satnija skršiše se sasvim. Naše čete zagrabiše napadom sa ravnice uza visove između Nieuwkerke i Bailleula i oteše ih neprijatelju u žestokom boju iz bliza. Engleski napadi na Locon propadoše.

Na bojni frontu s obe strane Somme artiljerijski boj postade živahniji samo duž potoka Luce u kraju oko Moreuila i Montdidiera. Odbijajući napade, što su Englezi i Francuzi zajednički preduzeli sjeverno od potoka Luce, zarobili smo nekoliko ljudi. Na kanalu Oise-Aisne i na zapadnoj obali Moselle izvedosmo uspješnih predužea.

Na istoku:

Finska. Čete koje su se iskrcale u Lovisu istočno od Helsingforsa, pošto su savladale teških neprilika od leda, zagoniše sa preko Lappraska prema sjeveru, razbiše više puta neprijateljski otpor i dopriješe do željezničke pruge, koja vodi od Taunnersforsa u Wyberg, istočno od Lahta.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 16. u večer. Visovi kod Wytschaete osvojeni su na juris; Bailleul je uzet.

AMSTERDAM, 16. Jučer se spustila na zemlju u Oxel njemačka bojna letjelica s jednim oficinom i jednim feidvebelom, koji bjehu zatočeni.

Barun Burian imenovan Ministrom c. i k. Kuće i spoljašnjih posala.

BEČ, 17. Njegovo Veličanstvo imenovalo je zajedničkog ministra financija baruna Buriana ministrom spoljašnjih posala.

Barun Burian lšvan de Rajecz potječe iz plemićke obitelji požunjske županije, gdje je njegov otac više godina bio podžupan. Barun Burian rodio se 16. januara 1851, svršio je nauke na orijentalnoj akademiji u Beču, na što je stupio u konzularnu službu, te bio namješten redom u Aleksandriji, Bukareštu i u Beogradu, dok nije 1880 premješten u Sofiju. Dvije godine kasnije preuzeo je vodstvo generalnog konzulata u Moskvi, odakle se opet 1886 povratio u Sofiju, gdje je bio poslije devetogodišnjeg djelovanja unaprijeđen najprije za generalnog konzula, zatim diplomatskog agenta, te je dobio naziv i karakter vanrednog poslanika i opunomoćenog ministra. Za vrijeme tamonižnjeg njegova djelovanja pada izbor kneza Ferdinanda Bugarskog i mislija ruskog generala Kaulbarsa, čije je pokušaje, da Bugarsku potpuno podvrgne ruskom uticaju, osujetio barun Burian. Iz Sofije je pozvan u službu u ministarstvo spoljašnjih posala ali je već nakon kratka vremena prouzeo najprije poslaničko mjesto u Stuttgartu, a onda u Atini. Dneva 24. jula 1903 postao je zajedničkim ministrom financija. Tri godine prije toga udjeljen mu je ugarski barunat, a malo prije imenovanja dostojanstvo tajnog savjetnika.

Barun Burian upravljao je Bosnom i Hercegovinom nakon ere svog predsjednika Benjamina pl. Kallaya, te je osobitu važnost polagao na to, da izmiri vjerske i narodne opreke, koje su u tim zemljama najznačajniji rad kao ministra bijaše priprava aneksije Bosne i Hercegovine. Svojim tačnim poznavanjem istog problema bijaše dobar savjetnik i suradnik grofa Aehrenthala i nakon proglašenja aneksije podijelio mu je Cesar briljantno k velikom križu Leopoldovog reda.

Barun Burian je 9. juna 1910, primio kao izražaj carskog povjerenja veliki križ reda sv. Stjepana. On je tada pratio pokojnog Vladara na njegovom putu u Bosnu i Hercegovinu.

Na 20. februara 1913, uslijed promjene koja je nastala na zajedničkoj vladi nakon smrti ministra izvanjskih posala Aehrenthala, bi na svoju molbu dignut s mjesta zajedničkog ministra financija; ovom mu je prigodom izraženo potpuno previšenje priznanje i previšenja najtoplija zahvala za izvrsne zasluge što je u ovoj službi stekao, osobito u upravi Bosne i Hercegovine; 17. februara 1913 bi imenovan doživotnim članom ugarske Velikaške Kuće, a 10. jula kraljskim ugarskim ministrom na previšenjem dvoru; 13. siječnja 1915 na svoju je molbu dignut s ovog mjesta uz potpuno previšenje priznanje, te imenovan ministrom c. i k. Kuće i spoljašnjih posala. Na tom mjestu ošta skoro godinu dana.

Na 22. decembra 1916 bi na svoju molbu otpušten od službe ministra c. i k. Kuće i spoljašnjih posala uz potpuno priznanje i osobitu zahvalnost mladog Cesara Karla na izvršnom radu, izvršenom u teškim prilikama i sa požrtvovnošću u toj službi. U isto doba, uvažavajući njegovu uspješnu djelatnost, Cesar ga imenova na novo zajedničkim

ministrom financija, i u znak previšenje naklonosti udjeli mu briljantno k velikom križu Reda sv. Stjepana. Njegovim nasljednikom bi tada imenovan grof Czernin.

Ostavka ugarskog ministarstva.

BUDIMPEŠTA, 17. Jutros u 10 s. i pō bilo je pod predsjedanjem ministra predsjednika Wekerlea ministarsko vijeće, u kojemu se zaključilo, da vlada odstupi. Prisutni članovi kabineta potpisali su dokument ostavke.

Umro senator Stove.

AMSTERDAM, 16. «Times» javlja iz Washingtona, da je umro predsjedatelj senatskog odbora za spoljašnje poslove, senator Stove.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 16. Si comunica ufficialmente:

16 aprile 1918.

Teatro della guerra italiana:

Nulla d'essenziale.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 16. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 16. aprile 1918.

Teatro della guerra occidentale.

Sul campo di battaglia lungo il Lys gli attaccchi ebbero pieno successo. Con un colpo di mano abbiamo occupato il grande cratere della mina esplosa nella battaglia di Wytschaete nel 1917. Dopo breve attacco a fuoco, abbiamo espugnato in un assalto alla sprovvista Wulverghem e le posizioni nemiche da ambo i lati del luogo. Contropunte di compagnie inglesi crollarono completamente. Salendo dalla pianura, le nostre truppe in un attacco scalarono le alture fra Nieuwkerke e Bailleul, e le strapparono al nemico in un violento combattimento da vicino. Attacchi inglesi contro Locon fallirono.

Sul fronte di battaglia dall'una e dall'altra parte della Somme la lotta d'artiglieria assunse maggior intensità soltanto lungo il torrente Luce, nella regione di Moreuin e Montdidier. Nel respingere l'attacco, pronunciato insieme da Inglesi e Francesi a nord del torrente Luce, abbiamo fatto dei prigionieri. Sul canale tra l'Oise e l'Aisne e sulla riva occidentale della Mosella abbiamo eseguito operazioni coronate di successo.

In olanda.

Finlandia. A Lovisa, ad est di Helsingfors, dopo superate gravi difficoltà create dai ghiacci, le truppe sbarcate puntarono innanzi oltre Lappträsk verso nord, spezzarono ripetutamente la resistenza nemica e raggiunsero la ferrovia che conduce da Taunnersforsa a Wiborg ad est di Laht. Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRICH odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

JAVNA ZAHVALA.

Srdačno zahvaljujemo svim plemenitim osobama, koje iskazaše zadnju počast našem premlom pokojniku mužu i ocu

VLADIMIRU.

Osobita naša hvala v.č. župniku Don Marku Čoriću, koji je miloga pokojnika tješio ljubaznim riječima, podao mu sv. Sakramente — i sproveo ga do vjetrovog počivališta. — Hvala budi takogjer drugoj dvojici svećenika vlč. Don Anti Šari i m. p. ocu fra Anti Skračiću, a ne manje g. mjestnom glavaru, muškoj i ženskoj pučkoj školi i ostalim mještanima, koji prisustvovaše sprovodu našeg milog pokojnika.

Takogjer srdačna hvala uglednoj gospodi i gospogjama iz Tješnoga, koji pogojše, da nas uspete blagim riječima, i otrpate pokojnika do hladnog groba.

Zlosela, 9. travnja 1918.

Rastužena obitelj conte Draganich-Veranzio.

RINGRAZIAMENTO.

A quanti d'animo gentile hanno voluto contribuire e prestar l'opera loro per la morte dell'amato nostro marito e padre

VLADIMIRO

rendiamo grazie dal cuore, con speciale riguardo al reverendo parroco Don Marco Loric che volle e seppe confortare amorosamente e santamente il nostro caro estinto. Speciali grazie siano rese anche agli altri due sacerdoti Don Antonio Sare e Padre Antonio Skračić e non meno al sig. capovilla, confraternite e scolaresca. Grazie dal cuore anche a quei gentili signori e signore di Stretto che vollero rendere omaggio al caro estinto.

Zlosella 9 Aprile 1918.

La desolata famiglia dei conti Draganich-Veranzio.

Prodava se velika ljetna srdelska trakta, najtačnijeg kroja, u jako dobrom stanju, te se može odmah upotrebiti, sa 5 nužnih užeta od 100 m., svako, te uz dva acetilenska fenjera. Donude, iza odnosne pregledbe prima u Zadru.

Albert Lorini.

Acetilenskih lampa i gorila (heccucci)

svake vrsti
ZASTUPSTVO - ZADAR
Doštanski pretinac 74.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špediterske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Drag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs-Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolarnice, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Giblji-elastican poplat od pletene željezne žice

nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod. Puzanje isključeno. Može se lako pribiti i odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija
zaštita za poplate.

Proizvaga se u 9 različitih
veličina t. j. u Br. 30, 32, 34,
36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena po jedinom paru uključivo
čivo vijke za pričvršćivanje
Kr. 5.20.
Grosistima i preprodavacima znatian popust

Parovi šalju se na uzorak uz pouzće
Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje
ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-
Hercegovinu i Istru kod turtke
BRAĆA KLEIN — ZADAR (Dalmacija).

Fratelli Mandel & Nipote

BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici
Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di
giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4 1/2*
del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provin-
ciali dalmate 4%. *Lettere di pegno 4 1/2 o*
4% della Banca Commerciale di Budapest. —
Lettere di pegno della Cassa di risparmio di
Budapest 4%. — *Prestito ferroviario Bulgaro*
al 6 e 5%. — *Obbligazioni ferroviarie della*
Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore
all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate
mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874*
Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ.
Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ.
Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita
princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale
f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed
Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate
mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto
Corrente, con restituzione senza preavviso, verso
un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze
d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni
d'incasso, versamenti e simili richieste dei
propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro
la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle
condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita,*
Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Prin-
cipale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Jadranska banka

podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjžicam

3 3/4 kamata.

OGLAS.

Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije preporuča za potpuno sigurno
ulaganje glavnica

4% obveznice IV dalmatinskog pokrajinskog zajma za poljodjelske poboljšice.

izdane usljed zemaljskog zakona od 12. juna god. 1911. br. 27. l. z. z. Sa državnim
zakonom od 7. augusta g. 1912. br. 174. d. z. l. priznata je ovim obveznicama *pupilarna*
sigurnost.

Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije nugja ove obveznice, dok zaliha
traje uz tečaj 96%.

U slučaju izvučenja na sreću ove će se obveznice isplatiti u cijeloj pisanoj
vrijednosti.

Dotanke obavijesti daje Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije zanima-
nim strankama pismeno kretom pošte.

OD ZEMLJIŠNO-VERESIJSKOG ZAVODA KRALJEVINE DALMACIJE.

U Zadru, dne 13. veljače god. 1918.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih
potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih
za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 60 h. — Felđpost 1000
komada — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» l. 60/100 Kr. 16.—,
II. 100/100 Kr. 15.— «Austria» 100/80 Kr. 6.— «Samum» II. 120/80 Kr. 15.—
— Fotografiskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailiranih tablica
za groblje
sa i bez fotografije

Električna Baterija Kr. 3.-

komplet Kr. 6.-

Dečat od gume i mjedi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50.
Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 m/m
po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata
sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.
Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok
zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA -- Zadar.

Cijena
Kr. 15.—; 50
Na polugodiš

Drevi

BEČ.
cesareva ru
«Dragi
imenujem
baruna Stje
posala, otpu
mješta i od
povjerio Sv
kojim sam
najznamenit
vremena, V
ima da i u
i Mojim Drž
njem dužno
je na pravu
jer ste u p
čovječstvu sk
zasluženo p
koju vam.
spoljšanje i
udjeljujem
Reda S. Stje
Mojoj trajno
nadam, da s
uvijek izost
Budimp

Dre

Dragi
Dok Vas
dničkog min
doba ministr
te vam povje
ministarstvom
upravljanje M
Budimp

Ministar
Burian nj

BEČ. 18.
upravo je drž
u kojemu ga
svojevremeni
i njemu iskaž
se toliko rado
laćanje i udul
sa njemačkim
političkog miš
ovom nepoma
najplemenitiju
mi u vjernom
biti sugjeno.
jeme privedem
časnom miru.

Prvo put

Mišolovka
kopna udaljiva
se je više ljuja
sobici. Oko 2
«Hujio» iz tele
Časnik Eyring;
se s desne stra
Skočim iz krev
pa preko ljestvi
Eyring mi
bijelo svijetlo. O
nam se da s nij
zaronimo. Pri to
sigurnosti, koju
zaronimo.

Sve je ta
svjetskog rata n
u tamnoj noći.
neprijatelj; po
minuta može sir
razmrskaju naš
kratko vrijeme r
Ali od tog
centralu, nekoli
opasnosti plovim
sila može na pov
dublje ne može
miru.

Da budemo
do zore. Oko 4
*) Iz knjige «
se opisuje putovanje
preveo dr. M. Mara